1990 ರ ದಶಕದ ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯ: ಸ್ತ್ರೀಸಂವೇದನೆ ಒಂದು ವಿವೇಚನೆ

ನೇತ್ರಾವತಿ ಗಬ್ಬೂರ

ಸಹಾಯಕ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕೆ.ಎಲ್.ಇ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಜೆ.ಜಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.

DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.18701393

ABSTRACT:

1990ರ ದಶಕವು ಕನ್ನಡ ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ತಿರುವಿನ ಘಟ್ಟವಾಗಿದೆ. 1991ರ ಆರ್ಥಿಕ ಉದಾರೀಕರಣ, ಜಾಗತೀಕರಣ, ನಗರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿಗಳ ಬಲವರ್ಧನೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಜೀವನಾನುಭವಗಳಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದವು. ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲೂ ಪ್ರತಿಫಲಿಸಿ, ಮಹಿಳೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಆತ್ಮಪರಿಚಯ, ಲಿಂಗಸಮಾನತೆ, ದೇಹರಾಜಕೀಯ, ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಅನುಭವಗಳು ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಿರ್ಬಂಧಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯಗಳಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದವು.

ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನವು ಗುಣಾತ್ಮಕ ವಿಧಾನವನ್ನು ಆಧರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು, 1990ರ ದಶಕದ ಪ್ರಮುಖ ಮಹಿಳಾ ಲೇಖಕಿಯರ ಕೃತಿಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳಾ ಚೇತನದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ತಿಳಿಯುವುದೇನೆಂದರೆ, 1990ರ ದಶಕದ ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಗೃಹಪರಿಧಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಧ್ವನಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಚಿಂತನೆಗೆ ದೃಢನೆಲೆಗಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸಿತು.

KEYWORDS:

ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆ, ದೇಹ ರಾಜಕೀಯ, ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಬರಹ, ಪಿತೃ ಸತ್ತಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಜಾಗತೀಕರಣ, ಸ್ತ್ರೀವಾದ.

ಪೀಠಿಕೆ :

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಸಂವೇದನೆ ಎಂಬುದು ಕ್ರಮೇಣ ರೂಪುಗೊಂಡು ಬಲಿಷ್ಠ ಧ್ವನಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀಸಂವೇದನೆ ಎಂದರೆ ಮಹಿಳೆಯ ಮನಸ್ಸಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅನುಭವಗಳು, ಅವಳ ಬದುಕಿನ ನೋವು–ಸಂತೋಷಗಳು, ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಹೋರಾಟ, ಆತ್ಮಗೌರವ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಆಶಯಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ. ಇದು ಕೇವಲ ಭಾವನಾತ್ಮಕತೆಯಲ್ಲ; ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನ್ಯಾಯಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯೂ ಆಗಿದೆ.

1990ರ ದಶಕವು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಸಂವೇದನೆಗೆ ಹೊಸದಿಕ್ಕು ನೀಡಿದ ಘಟ್ಟವಾಗಿದೆ. 1991ರ ಆರ್ಥಿಕ ಉದಾರೀಕರಣದ ನಂತರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಜಾಗತೀಕರಣ, ನಗರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಚೇತನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿತು. ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಬದುಕಿನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಆರಂಭಿಸಿದರು.

ಈ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಬರಹವು ಗೃಹಪರಿಧಿಯ ಸೀಮೆಯನ್ನು ಮೀರಿ ಸಾಮಾಜಿಕ–ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯಿತು. ಪಿತೃಸತ್ತಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ದೇಹದ

ಮೇಲಿನ ನಿಯಂತ್ರಣ, ಲಿಂಗ ಅಸಮಾನತೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ಮತ್ತು ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯ ದ್ವಂದ್ವ ಶೋಷಣೆ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದ್ದವು. ವೈದೇಹಿ ಅವರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ಒಳಜಗತ್ತಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಪರಿಚಯದ ಹುಡುಕಾಟ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕರ್ ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಡುವಿನ ಮಹಿಳೆಯ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಿ.ಟಿ.ಲಲಿತಾನಾಯಕ್ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ–ರಾಜಕೀಯ ಚೇತನ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, 1990ರ ದಶಕದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಭಾವನೆಯಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಸಮಾಜ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳಿಸಿತು. ಸ್ತ್ರೀಸಂವೇದನೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು 1990ರ ದಶಕದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಮುನ್ನುಡಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಈ ಲೇಖನವು 1990 ರ ದಶಕದ ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯ: ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆಯ ಕುರಿತಾದ ಒಂದು ವಿವೇಚನೆಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆಯ ಅರ್ಥ:

ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆಯೆಂಬುದು ಮಹಿಳಾ ಬದುಕಿನ ಅನಾವರಣವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಕುಟುಂಬ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅಣಿಯಾಗಿ ತಾಯಿ, ಮಡದಿಯಾಗಿ, ಅಕ್ಕ–ತಂಗಿಯಾಗಿ ಹೀಗೆ ವಿಭಿನ್ನ ಸ್ಥರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಪಾತ್ರಗಳು ಪುರುಷ ಬದುಕಿನ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿದೆ. ಸಂವೇದನೆಗಳ ಜನ್ಮಸ್ಥಾನ ಕಷ್ಟಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಮಹಿಳೆ ಮೇಲಿನ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳೇ ಸಂವೇದನೆಗಳಾಗಿ ಅವಳ ಬದುಕನ್ನು ಬರ್ಬರಗೊಳಿಸಿದವು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಆ ನಿಯಂತ್ರಣದ ವಿಭಿನ್ನ ಮುಖಗಳಾದ ಗೃಹಣೀತ್ವದ ದೀಕ್ಷೆ, ಆದರ್ಶತೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬದ್ಧ ಮೌಢ್ಯತೆ, ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಅವಲೋಕಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆಯೆಂಬುದು ಮಹಿಳಾ ಪರವಾದ ಕಾಳಜಿಯಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ತ್ಯಾಗಜೀವನದ ತುಳಿತ–ಮಿಳಿತಗಳಿವೆ. ಅವಳ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಮೌಲ್ಯಯುತವಾದ ಬೆಲೆಯಿದೆ. ಆದರೆ ದುರ್ದೈವದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಕುಲದ ಬದುಕಿನ ಕರಾಳ ದರ್ಶನದ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಪುರುಷ ಹೆಣ್ಣಿನ ಬಗ್ಗೆ ತೋರುವ ಪ್ರೀತಿ, ಕರುಣೆ, ಪ್ರೇಮದ ಮಾತುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸ್ವಾರ್ಥದ ಸಂಚಿನ ರೂಪಗಳಾಗಿ ಇತಿಹಾಸದುದ್ದಕ್ಕೂ ಕಾಣುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನ ನಿರ್ಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ–ಪುರುಷ ಎಂಬುದು ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರ ತತ್ವಕ್ಕೆ ಬದ್ಧವಾದ್ದದ್ದು, ಅದು ಪ್ರಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪುರುಷರ ಪ್ರತೀಕ. ಆದರೆ ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು–ಗಂಡು ಎಂಬಲ್ಲಿ ಅಜಗಜದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಅಂತರದ ಅರ್ಥವೇ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆ, ಈ ಸಂವೇದನೆಯ ಮೂಲ ಗ್ರಹಿಕೆ ಪಿತೃಪ್ರಧಾನ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಗತಕಾಲದಿಂದಲೂ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜವು ಹೆಣ್ಣಿನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಗಂಡು ತನ್ನ ಯಜಮಾನಿಕೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲಾ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ, ಪ್ರತಿಭಟನೆ, ಅನಾಚಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಲೆ ಇವೆ. ಬದುಕಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಮುಖ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರ ಪುರುಷನದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಪುರುಷನನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೂ, ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಅಧೀನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸೇರಿಸುವಲ್ಲಿ, ಅವಳ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಇಲ್ಲವಾಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಂವೇದನೆಯೆಂಬುದು ಜನ್ಮ ತಾಳಿದೆ.

ಈ ಸಂವೇದನೆಗಳು ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರ ನಡುವಣ ಶಾರೀರಿಕ ಭೇದ, ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ವಿಕಾಸ ಹಾಗೂ ಜೀವನದ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವುದೆಲ್ಲ ಪುರುಷರದಾಗಿಯೋ ಅದು ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿರುವಂಥದು (Whatever is male is best) ಹಾಗೂ ಯಾವೆಲ್ಲ ಸ್ತ್ರೀಯರದೋ ಅದು ಗೌಣವಾದುದು. ಇದು ಗೌಣತೆಯಲ್ಲಿಡುವಂತಹ ಪುರುಷಾಧಿಕಾರದ ನೆಲೆಗಳು ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆಗೆ ಮೂಲ ಕಾರಣವಾದವು. ಸ್ತ್ರೀ ಕುರಿತಾದ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತ ದಿನ–ಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜ್ಞಾನ ಶಿಸ್ತುವಿನಂತೆ ಬೆಳೆದು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದ, ಸ್ತ್ರೀ ವಿಮರ್ಶೆ, ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಯನಗಳಂತಹ ಬಹುಶಿಸ್ತೀಯ ತಾತ್ವಿಕ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಂದ ಮಹಿಳೆಯ ಸಮಾನತೆಯ ಬದುಕನ್ನು ಆಶಿಸುವಂತಹ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

1990 ರ ದಶಕದ ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಚಯ:

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಬರಹವು ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳನ್ನು ದಾಟಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ 1990ರ ದಶಕವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯ ಆತ್ಮಚೇತನದ ಪ್ರಬಲ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕಾಲವಾಗಿದೆ. 1991ರ ಆರ್ಥಿಕ ಉದಾರೀಕರಣದ ನಂತರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಮಹಿಳೆಯರ ಬದುಕಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮೇಲೂ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದವು. ಮಹಿಳೆಯರು ಶಿಕ್ಷಣ, ಉದ್ಯೋಗ, ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಕ್ರಿಯರಾದರು. ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಲನೆಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಭಾಷಾ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದವು.

ಸಾಮಾಜಿಕ–ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ:

ಜಾಗತೀಕರಣದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಚಿಂತನೆಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಚರ್ಚೆಗಳು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಲಯಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು. ಮಹಿಳೆಯ ಮೇಲಿನ ದೌರ್ಜನ್ಯ, ಕುಟುಂಬದ ಅಸಮಾನತೆ, ದೇಹದ ಮೇಲೆ ಸಮಾಜದ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಅವಲಂಬನೆ ಕುರಿತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಮತ್ತು ಚಳುವಳಿಗಳು ಮಹಿಳೆಯರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕುರಿತು ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಿದವು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿತು.

1990ರ ದಶಕದ ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯಗಳು:

(ಅ) ಅಸ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಪರಿಚಯ:

ಮಹಿಳೆಯು ತನ್ನನ್ನು "ಯಾರಿಗಾದರೂ ಸೇರಿದವಳು" ಎಂಬ ಗುರುತಿನಿಂದ ಹೊರಬಂದು "ಸ್ವತಂತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿ" ಎಂದು ಅರಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಈ ದಶಕದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ವೈದೇಹಿ ಅವರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ಮನೋಭಾವ, ಒಳಜಗತ್ತಿನ ಸಂಘರ್ಷ ಮತ್ತು ಆತ್ಮ ಪರಿಚಯದ ಹುಡುಕಾಟ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ[3].

(ಆ) ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ:

ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕರ್ ರವರ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಮಹಿಳೆಯ ಜೀವನದ ವಾಸ್ತವಿಕ ಚಿತ್ರಣ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಡುವಿನ ಸಂಘರ್ಷವು 90ರ ದಶಕದ ಪ್ರಮುಖ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ[4].

(ಇ) ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಚೇತನ:

ಬಿ.ಟಿ.ಲಲಿತಾ ನಾಯಕ್ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಹಿಳೆಯ ಜೀವನ, ರಾಜಕೀಯ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಹೋರಾಟಗಳ ಚಿತ್ರಣ ದೊರಕುತ್ತದೆ[5].

(ಈ) ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಧ್ವನಿ:

ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ವರ್ಣ ಮತ್ತು ಲಿಂಗದ ದ್ವಂದ್ವ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. 1990ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಮಹಿಳಾ ಆತ್ಮಕಥನಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿದವು[6].

(ಉ) ದೇಹ ರಾಜಕೀಯ:

ಮಹಿಳಾ ದೇಹವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಪಿತೃಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಮನೋಭಾವದ ವಿರುದ್ಧ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿತು. ಲೈಂಗಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ದೇಹದ ಸ್ವಾಮ್ಯ ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆಗಳು ಈ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಪಡೆದವು[7].

ಸಾಹಿತ್ಯ ರೂಪಗಳು:

ಕಾದಂಬರಿ, ಕಿರುಕಥೆ, ಕವನ, ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಆತ್ಮಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾಧ್ವನಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕೇಳಿಬಂತು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಆತ್ಮಕಥನ ಶೈಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಿಸಿತು.

ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳು:

- ನೇರ ಮತ್ತು ಧೈರ್ಯಶಾಲಿ ಭಾಷೆ
- ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ
- ಆತ್ಮಕಥನಾತ್ಮಕ ಶೈಲಿ
- ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯದ ಆಶಯ
- ಪಿತೃಸತ್ತಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರುದ್ಧದ ಧ್ವನಿ

1990ರ ದಶಕದ ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಣಾಮ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವ:

1990ರ ದಶಕದ ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಚಿಂತನೆಗೆ ದೃಢನೆಲೆಗಟ್ಟನ್ನು ನೀಡಿತು. ಇದು ಮುಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿನ ಲೇಖಕಿಯರಿಗೆ ದಿಕ್ಕು ತೋರಿಸಿತು. ಮಹಿಳೆಯ ಅನುಭವಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೇಂದ್ರವಾಗುವುದರಿಂದ ಸಮಾಜದ ಮೌಲ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಯಿತು.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಈ ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನವು ಗುಣಾತ್ಮಕ ವಿಧಾನವನ್ನು ಆಧರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು, 1990ರ ದಶಕದ ಪ್ರಮುಖ ಮಹಿಳಾ ಲೇಖಕಿಯರ ಕೃತಿಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಮೂಲಕ ಮಹಿಳಾ ಚೇತನದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ತಿಳಿಯುವುದೇನೆಂದರೆ, 1990ರ ದಶಕದ ಮಹಿಳಾಸಾಹಿತ್ಯವು ಗೃಹ ಪರಿಧಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಧ್ವನಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಚಿಂತನೆಗೆ ದೃಢನೆಲೆಗಟ್ಟನ್ನು ಒದಗಿಸಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ದಶಕದ ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಆತ್ಮಚೇತನ, ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಹೋರಾಟದ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ. ಇದು ಕನ್ನಡ

ಸಾಹಿತ್ಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಮೈಲಿಗಲ್ಲು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು:

1. ವೈದೇಹಿ, (2000), ಅಮ್ಮಚ್ಚಿಯೆಂಬ ನೆನಪು (ಕಥಾಸಂಕಲನ), ಸಾಗರ: ಅಕ್ಷರ ಪ್ರಕಾಶನ.
2. ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕರ್, (1984), ಚಂದ್ರಗಿರಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ (ಕಾದಂಬರಿ), ಬೆಂಗಳೂರು: ಲಂಕೇಶ್ ಪ್ರಕಾಶನ.
3. ಬಿ. ಟಿ. ಲಲಿತಾ ನಾಯಕ್, (1986), ಗತಿ (ಕಾದಂಬರಿ), ಬೆಂಗಳೂರು: ಲಂಕೇಶ್ ಪ್ರಕಾಶನ.
4. ತೇಜಸ್ವಿನಿ ನಿರಂಜನ ಮತ್ತು ಸೀಮಂತಿನಿ ನಿರಂಜನ (ಸಂ), (1994), ಸ್ತ್ರೀವಾದ (ವಿಮರ್ಶಾ ಗ್ರಂಥ), ಬೆಂಗಳೂರು: ಕನ್ನಡ ಸಂಘ, ಕ್ರೈಸ್ಟ್ ಕಾಲೇಜ್.
5. ಅರ್ಜುನ ಗೋಳಸಂಗಿ (ಸಂ), (2003), ದಲಿತ ಮಹಿಳೆ: ಸಂವೇದನೆ (ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳ ಸಂಕಲನ), ವಿಜಯಪುರ: ಪ್ರಸಾರಾಂಗ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಹಿಳಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ.

Funding:

This study was not funded by any grant.

Conflict of interest:

The Authors have no conflict of interest to declare that they are relevant to the content of this article.

About the License:

© The Authors 2024. The text of this article is open access and licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.